

पारेषण विरहीत सौर कृषीपंप आस्थापित करणे व कृषी वाहिनीचे सौर ऊर्जीकरणासाठी एशियन इन्फ्रास्ट्रक्चर इन्वेस्टमेंट (AIIB) बँकेकडून कर्ज या योजनेंतर्गत स्वतंत्र नवीन लेखाशिर्ष निर्माण करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : लेखाशिर्ष-२०२४ / प्र.क्र.९५ / ऊर्जा-७

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : ०६ जून, २०२५

वाचा:- शासन निर्णय क्र.सौरप्र-२०२०/प्र.क्र.२५९/ऊर्जा-७, दि.१५/०३/२०२४

प्रस्तावना:

महाराष्ट्र राज्यात सुमारे ४५ लाख कृषी वीज ग्राहक आहेत. देशातील शेतीच्या विद्युत पंपांमध्ये महाराष्ट्राचा वाटा सर्वात मोठा आहे. राज्यामध्ये ऊर्जेच्या एकूण वापरापैकी कृषी क्षेत्रासाठी सुमारे २२% ऊर्जेचा वापर होत असून प्रामुख्याने सदर वीजेचा वापर कृषी पंपास वीज पुरवठा करण्यासाठी होतो. सध्या शेतकऱ्यांना चक्रीय पद्धतीने दिवसा व रात्री वीजपुरवठा केला जातो. अशाप्रकारे वीजपुरवठा होत असल्याने शेतकऱ्यांची खूप गैरसोय होते, रात्रीच्या वेळी शेतात सिंचन करताना वन्य प्राणी, साप चावणे, इत्यादी धोक्यांचा सामना करावा लागतो, या समस्या सोडविण्यासाठी दिवसा वीजपुरवठा करण्याची मागणी शेतकऱ्यांकडून सातत्याने होत असते.

शासनाने शेतकऱ्यांना दिवसा वीज पुरवठा करण्यासाठी कृषी वाहिनीचे विलगीकरण आणि त्याचे सौर ऊर्जीकरण करण्याचा कार्यक्रम हाती घेतला आहे. त्याअंतर्गत वीज उपकेंद्राजवळ आवश्यक क्षमतेचे सौर प्रकल्प उभारून त्याजवळील कृषी पंपांना दिवसा विश्वासार्ह आणि दर्जेदार वीजपुरवठा उपलब्ध होणार आहे. त्यामुळे पारंपारिक कृषी पंप दिवसा सौरऊर्जेवर चालण्यास मदत होईल.

शेतकऱ्यांना दिवसा विश्वासार्ह व अखंडित वीज पुरवठा करण्यासाठी ५ वर्षांच्या कालावधीत ५ लक्ष पारेषण विरहित सौर कृषीपंप आस्थापित करणे व पारंपारिक कृषीपंप वीज जोडण्या वितरीत करणे तसेच कृषी वाहिनीचे सौर ऊर्जीकरणासाठी योजना राबविण्यास व त्याकरिता Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB) यांचेकडून कर्ज घेण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. या अनुषंगाने महावितरण कंपनीस कर्ज वितरित करणे व कर्जाची परतफेड करण्यासाठी मागणी क्र. के-११, मुख्य लेखाशिर्ष ६८०१- सौर कृषीपंप, कृषी वाहिनीचे बळकटीकरण व सौर ऊर्जीकरणासाठी कर्ज अंतर्गत स्वतंत्र २ व व्याजाची रक्कम जमा करण्यासाठी १ अशी तीन नवीन लेखाशिर्षे उघडण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

शासन निर्णय दि.१५.३.२०२४ अन्वये “पारेषण विरहित सौर कृषीपंप व पारंपारिक कृषीपंप वीज जोडण्या वितरीत करण्याबाबत तसेच कृषी वाहिनीचे सौर ऊर्जाकरणासाठी योजना राबविणे” व त्याकरिता एशियन इन्फ्रास्ट्रक्चर इन्व्हेस्टमेंट बँकेकडून कर्ज घेण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. त्यास अनुसरून एशियन इन्फ्रास्ट्रक्चर इन्व्हेस्टमेंट बँकेकडून प्राप्त कर्ज महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीस वितरित करणे, कर्जाची परतफेड करणे व व्याज जमा करण्यासाठी खालीलप्रमाणे तीन नवीन लेखाशिक्ष उघडण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

अ) कर्ज महावितरणला वितरीत करण्यासाठी खर्चाचे लेखाशिक्ष :-

इंग्रजीत	मराठीत
Demand No.K-11	मागणी क्र११-के-
Major Head-68 01 Loans for Power Project	मुख्य लेखाशिक्ष-६८०१ ऊर्जा प्रकल्पांसाठी कर्ज
Sub Major Head- (00)	उप मुख्य लेखाशिक्ष(००) -
Minor Head-190, Loans to Public Sector and Other Undertakings	गौण शिक्ष- १९०, सार्वजनिक क्षेत्रे व इतर उपक्रम यांना कर्ज
Group Head-(04) Strengthening and solarisation of Agriculture feeders.	गट शिक्ष- (०४) कृषी वाहिनींचे बळकटीकरण व सौर ऊर्जाकरणासाठी निधी
Sub Group Head-(04)(01) Loan to MSEDCL for Strengthening and solarisation of Agriculture feeders by AIIB Bank (Scheme) (6801 0745)	उप गट शिक्ष (०४)(०१) AIIB बँकेकडून कर्ज घेऊन कृषी वाहिनींचे बळकटीकरण व सौर ऊर्जाकरणासाठी महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीस कर्ज (कार्यक्रम) (६८०१ ०७४५)
Object- 55, Loans and Advances	५५, कर्ज व आगाऊ रकमा

ब) महावितरणकडून अतिरिक्त वीज विक्रीकर व हरित ऊर्जा निधीद्वारे प्राप्त होणाऱ्या कर्जाच्या रकमेतून परतफेडीसाठी जमेचे लेखाशिक्ष :-

इंग्रजीत	मराठीत
Major Head- 6801 Loans for Power Project	मुख्य लेखाशिक्ष-६८०१ ऊर्जा प्रकल्पांसाठी कर्ज
Sub Major Head- (00)	उप मुख्य लेखाशिक्ष- (००)
Minor Head-190, Loans to Public Sector and Other Undertakings	गौण शिक्ष- १९०, सार्वजनिक क्षेत्रे व इतर उपक्रम यांना कर्ज
Group Head- (04) Strengthening and solarisation of Agriculture feeders.	गट शिक्ष (०४) - कृषी वाहिनींचे बळकटीकरण व सौर ऊर्जाकरणासाठी निधी -
Sub Group Head-(04)(01) Loan to MSEDCL for Strengthening and solarisation of Agriculture feeders by AIIB Bank (Scheme) ((6801 521901)	उप गट शिक्ष- (०४)(०१) AIIB बँकेकडून कर्ज घेऊन, कृषी वाहिनींचे बळकटीकरण व सौर ऊर्जाकरणासाठी महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीस कर्ज (कार्यक्रम) (६८०१ ५२१९०१)

क) महावितरणकडून अतिरिक्त वीज विक्रीकर व हरित ऊर्जा निधीद्वारे प्राप्त होणाऱ्या कर्जावरील व्याजाची रक्कम जमा करण्यासाठी जमेचे लेखाशिर्ष :-

इंग्रजीत	मराठीत
Major Head- 0049 Interest receipt	मुख्य लेखाशिर्ष- ००४९ व्याजाच्या जमा रकमा
Sub Major Head- 04, Interest receipts of state/Union Territory Governments with Legislature	उप मुख्य लेखाशिर्ष- (०४), राज्य/संघराज्य क्षेत्र विधानमंडळ असलेल्या शासनाच्या व्याजाच्या जमा रकमा
Minor Head- 190 Interest from public sector and other under taking	गौण शिर्ष- १९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रम यांसकडून व्याज
Group Head- (01) Interest from public sector and other under taking	गट शिर्ष- (०१) सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रम यांसकडून व्याज
Sub Group Head- (01)(46) Interest on Loan given by AIIb Bank to MSEDCL (0049 529701)	उप गट शिर्ष- (०१)(४६) AIIb बँकेकडून महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीस दिलेल्या कर्जावरील व्याज (००४९ ५२९७०१)

३. हा शासन निर्णय, नियोजन विभाग अनौ.सं.क्र. १४८/का-१४६१, दि.२४/०३/२०२५ महालेखापाल कार्यालयाचा अनौ. सं.क्र. ख.वि/चा-१/उद्योग, ऊर्जा तथा कामगार विभाग/यू ओ आर- ३००/२०२४-२५/२२६६, दि.१९/०२/२०२५ व वित्त विभागाचा अनौ.सं.क्र. निरंक/अर्थ-१४, दि.२३/०५/२०२५ अन्वये सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. हा शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्र. २०२५०६०६१६२८०६२८१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(ना. श्री. कराड)
शासनाचे सह सचिव

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ३२
३. मा. उपमुख्यमंत्री (नगर विकास व गृह निर्माण), यांचे प्रधान सचिव
४. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन), यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ३२
५. विधान परिषद सभापती/ उप सभापती यांचे खाजगी सचिव, विधानमंडळ, मुंबई-३२
६. विधानसभा अध्यक्ष/उपाध्यक्ष यांचे खाजगी सचिव, विधानमंडळ, मुंबई-३२
७. मा. मंत्री (अपारंपारिक ऊर्जा) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ३२
८. मा.राज्यमंत्री (ऊर्जा) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ३२

९. सर्व विधानसभा/विधानपरिषद सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई-३२
१०. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधान परिषद, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई-३२.
११. मा. सर्व मंत्री / मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ३२
१२. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
१३. अपर मुख्य सचिव (वित्त) मंत्रालय, मुंबई-३२
१४. अपर मुख्य सचिव (नियोजन) मंत्रालय, मुंबई-३२
१५. अपर मुख्य सचिव (ऊर्जा) उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१६. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१७. प्रधान महालेखापाल (लेखापरीक्षा)-१/२ महाराष्ट्र, मुंबई./नागपूर
१८. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१ मुंबई/महाराष्ट्र-२, नागपूर
१९. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
२०. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई.
२१. अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनी मर्यादित, प्रकाशगड, मुंबई-५१.
२२. अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्यादित, प्रकाशगड, मुंबई-५१.
२३. अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कं. मर्यादित, प्रकाशगड, मुंबई-५१.
२४. उप सचिव /सह सचिव (कोषा-प्रशा) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२५. उप सचिव / सह सचिव (अर्थबळ) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२६. उप सचिव /सह सचिव (नियोजन विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
२७. सह सचिव (ऊर्जा विभाग) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
२८. कक्ष अधिकारी (रोख शाखा), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
२९. कक्ष अधिकारी (ऊर्जा-३), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
३०. ऊर्जा विभागातील सर्व कार्यासने.
३१. निवड नस्ती (ऊर्जा-७), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.